

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Quid sit persona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

attribuit. n. nomē hypostasis materiae quasi primo principio substādi, ex qua habet substantia prima q̄ subter accidenti. Nam forma simplex subiectū esse non potest, ut dicit idem Boet. in lib. de Trinit. Nomen autem ouisios vel substāntiē, attribuit formā quasi essendi principio. per ipsam. n. est res in actu. Nomen. n. ouisios uel essentia attribuit cōposito. unde ostendit q̄ in substāntiis materialibus tā forma quā materia sunt essentialia principia.

ARTICVLVS II.

Quid sit persona.

SECUNDO queritur quid sit persona. Definit autem eam Boetius in li. de duabus Naturis, dicens q̄ persona est rōnalis nature indiuidua substātia. Videtur autem quod inconuenienter definitur. Nullum. n. singulare definitur, ut patet per Philo. in 7. Meta. Sed persona significat singulare in genere substāntiē, ut dictum est. ergo non potest defini. Sed dicendū, q̄ licet id quod est persona sit quoddam singulare, tñ ratio personę communis est. & pro tanto persona in communi defini potest.

¶ Sed contra, id quod est cōmune omnibus substāntiis indiuiduis rationalis nature, est intērio singularitatis, quā quidē non est in genere substāntiē, ergo non debet in definitione personę poni substātia quasi genus. Sed dicendum, q̄ hoc nomen persona non significat tantum intentionem, sed intentionem simul cum subiecto intentionis.

¶ Sed contra est quod Philo. probat in 7. Meta. q̄ compositum ex subiecto & ex accidente, non potest defini. Sequeretur. n. nugatio in definitione. Cū enim in definitione accidentis ponatur subiectū, sicut natus in definitione simi, oportebit quod in definitione compositi ex subiecto & accidente, ponatur bis subiectum, semel pro se, & semel pro accidente. Si ergo persona significat intentionem & subiectum, inconueniens est quod definiatur.

¶ Præ. Subiectum huius intentionis communis, est aliquod singulare. Si ergo persona significat simul intentionem & subiectum intētionis, ad huc sequeretur quod definita persona definiatur singulare, quod est inconueniens.

¶ Præ. intentio nō ponitur in definitione rei, nec accidens in definitione substāntiæ: persona autē est nomen rei & substāntiæ. Inconuenienter igitur in definitione personę ponitur indiuiduum, quod est nomen intentionis & accidentis.

¶ Præ. Illud in cuius definitione ponitur substāntiā pro genere, oportet quod sit species substāntiæ: sed persona non est species substāntiæ, quia condideretur contra alias substāntiæ species. ergo inconuenienter ponitur substāntiā in definitione personę quasi genus.

¶ Præ. Substāntiā diuiditur per primam & secundam: sed substāntiā secunda non potest poni in definitione personę, esset. n. oppositio in adiecto, cū dicitur substāntiā indiuidua: nam substāntiā secunda est substāntiā uniuersalis. Similiter autem neq; substāntiā prima: nam substāntiā prima est substāntiā indiuidua, & sic esset nugatio eum additur indiuiduum supra substāntiā in definitione personę, inconuenienter ergo substāntiā ponitur in definitione personę.

¶ Præ. nomen substāntiæ propinquius esse v̄i personę, quā substāntiā. Dicimus. n. in Deo tres substāntiās, sicut & tres personas: non autē dicimus tres substāntiās, sed unam. Magis ergo debuit persona per substāntiā, quā p̄ substāntiā defini.

¶ Præ. Quod ponitur in definitione tamquā ge-

nus, multiplicato definito multiplicatur, plures homines sunt plura animalia: sed in Deo sunt tres personę, non autē tres substāntię. ergo substāntiā debet poni in definitione personę quasi genus.

¶ Præ. Rationale est differentia animalis, sed persona inuenitur in his quę nō sunt animalia, sicut in angelis & in Deo, ergo rōnale non debuit poni in definitione personę.

¶ Præ. Natura est tñ in rebus mobilibus, est tñ principū motus, ut dī in secundo phys. sed est tñ in rebus mobilibus, quā in immobilibus, ergo conuenientius fuit in definitione personę ponere essentiam quā naturam. cum ē persona animatur tam in rebus mobilibus, quā in immobilibus. est enim in hominibus, in angelis, & in Deo.

¶ Præ. Definitio dē conuerti cum definitione. Non autem omne quod est rationalis nature indiuidua substāntiā, est persona. Essentia. n. diuina secundum quod est essentia non est persona, alioquin esset Deo vna persona: sicut est vna essentia. ergo inconuenienter definitur persona definitione personę.

¶ Præ. Humana natura in Christo est rōnalis nature indiuidua substāntiā, neq; n. est accidens, neq; uniuersalis substāntiā, neque irrationalis nature, tñ humana natura in Christo est personę. Sequitur enim q̄ persona diuina q̄ assumptis humanā naturam, assumptis humanā personā: & sic essentia Christo dūc personę, s. diuina assumēs, & humanā sumpta, qđ est heresis Nestorianę. Non ergo in indiuidua substāntiā rationalis nature est persona.

¶ Præ. Aīa separata a corpore p̄ morte, nō dīcitur persona: & tñ est rationalis nature indiuidua substāntiā. Nō ergo hæc est cōueniēs definitio personę.

RESPON. Dicendū, quod rōnabiliter, sicut premisis patet indiuiduū in genere substāntię speciale nomē sortitur: quia substāntiā ex propriis principiis indiuiduatur, & non ex alio extrinseco, sicut accidens ex subiecto. Inter indiuidua Et substāntiarum rōnabiliter indiuiduū in rōnali natura, sicut nōse nominatur: quia ipsius est proprie & vere proprie agere, sicut supra dictū est. Sicut ergo hoc nomen hypostasis s̄m græcos, vel substāntiā prima s̄m latinōs, est speciale nomē indiuidui in genere substāntiæ: ita hoc nomen persona, est speciale nomen indiuidui rōnalis nature. Vtraque ergo specialiter sub nōse persona continetur. Et iō ad ostendendū quod est specialiter indiuiduum in genere substāntiæ, qđ quod est substāntiā indiuidua: ad ostendendū uero quod est specialiter in rōnali natura, dicitur rōnalis nature: per hoc ergo quod dicitur rōnalis nature excluduntur a ratione personę accidentia: quorum nullum potest dici persona: per hoc uero quod dicitur indiuidua, excluduntur genera & species in genere substāntiæ, quę est personę dici non possunt per hoc uero quod additur, rationalis nature, excluduntur inanimata corpora, plantę, & bruta, quę personę non sunt.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod in substāntiā particulari est tria considerare. Quorum unum est natura generis & speciei in singularibus existens: secundum est modus existendi talis nature, ut in singulari substāntiā existit natura generis & speciei, ut propria huic indiuiduo, & non ut modus cōmunis: tertium est principium ex quo causatur talis modus existendi. Sicut autē natura in se considerata cōmunis est, ita & modus existendi nature: enim inuenit natura hōis existens in rebus, nisi in quo singulari indiuidua. Nō. n. est homo qui sit aliq; homo, nisi s̄m opinionē Platonis qui...

ante med. si de trinitate.

In 3. pag. 2 prin. li.

In 7. com. 53. no. 3. ar. pcc.

In 7. com. 53. & sequent.

nebat vniuersalia separata. Sed principiu talis mo- di existendi, quod est principium indiuiduationis, no est coe, sed aliud est in isto, & aliud in illo, hoc enim singulare indiuiduatur per hanc materiam, & illud per illam. Sicut ergo nomen quod signifi- cat naturam, est coe, & definibile, vt homo vel ani- mal, ita nome q significat naturam cum tali mo- do existendi, vt hypostasis vel persona. Illud vero nomen, quod in sua significatione includit deter- minatum indiuiduationis principium, non est co- mune, nec definibile, vt Sortes & Plato.

AD SECVNDVM dicendū, q non solū intētio sin- gularitatis est cōis omnib. indiuiduis substantijs, sed et natura generis cum tali modo existendi. Et hoc modo significat hoc nomen, hypostasis natu- rā generis substantiā vt indiuiduatā, hoc autē no- men persona solum naturā rōnalem sub tali mo- do existendi. Et pp hoc neque hypostasis neq; p- sona est nomen intentionis, sicut singulare vel in- diuiduū, sed nomen rei tū, non autem rei, & in- tentionis simul. Vnde patet solutio ad 3. & 4.

AD V. Dicendū, q quia essentialia rerum dīa sunt ignota frequenter, & innominata, oportet i- terum vti accidentalib. dīijs ad substantiales dīas designandas, sicut docet Phil. in 8. Metaph. Et hoc modo indiuiduum ponitur in definitione psonae, ad designandum indiuiduale modum essendi.

AD VI. Dicendum, quod cum diuiditur substan- tia in primam, & secundam, non est diuisio gen- eris in species, cum nihil contineatur sub secunda substantia, quod non sit in prima: sed est diuisio generis sūm diuersos modos essendi. Nam secūda substantia significat naturam generis sūm se abso- lutam, prima vero substantia significat eam, vt in- diuidualiter subsistentem. Vnde magis est diuisio analogi quam generis. Sic ergo persona continet quidem in genere substantiā, licet non vt species: sed vt specialem modum existendi determinans.

AD VII. Dicendum, q quidam dicunt, q substan- tia ponitur in definitione personae, prout signifi- cat hypostasis: sed cum de rōne hypostasis sit i- diuiduum, sūm quod opponitur cōitati vniuersalis vel parti, quia nullum vīe nec aliqua pars, vt man⁹ vel pes, potest dici hypostasis. Vltimus de rōne p- sonae est indiuiduum secundum quod opponit cōi- tati assumptibilis, dicunt. n. quod humana natura in Christo est hypostasis, sed non persona. Et ideo ad excludendum assumptibilitatem additur in- diuiduum in definitione personae. Sed hoc vī esse intentionem Boetij qui in lib. de duab. naturis per hoc quod dī indiuiduum excludit vniuersalia a rōne personae. Et ideo melius est vt dicatur, q sub- stantia non ponitur in definitione psonae pro hypostasi: sed pro eo quod est coe ad substantiā pri- mam quae est hypostasis, & substantiam secundā, & diuiditur in vtraque. Et sic illud coe per hoc q additur indiuiduum, dītur ad hypostasis, vt idē sit dicere substantia indiuidua rationalis naturae, ac si diceretur hypostasis rationalis naturae.

AD VIII. Dicendum, quod sūm praedicta ratio non procedit, quia substantia accipitur non p hy- postasis, sed pro eo quod est coe ad omnem substā- tiae accptionem. Si tamen acciperetur substantia pro hypostasi, adhuc ratio non sequeretur: substan- tia enim quae est hypostasis, propinquius se habet ad personam quam substantia, cum tamen perso- na dicat aliquid subiectum, sicut substantia prima, & non solum sicut subsistens vt substantia. Sed quia nomen substantiae refertur etiā apud latinos

A ad significationem essentiae, ideo ad vitandum er- rorem non dicimus tres substantias, sicut tres sub- stantias: graeci vero apud quos est distinctum no- men hypostasis a nomine ouisae, indubitanter in Deo tres hypostases consentur.

AD IX. Dicendū, q sicut dicimus in Deo tres p- sonas, ita possumus dicere tres substantias indiui- duas, vnam tamen substantiam quae est essentia.

AD X. Dicendum, q rōnale est dīa animalis, se- cundum quod rō a qua sumitur, significat cog- nitionem discursiuam, qualis est in hominib. nō au- tem in angelis nec in Deo. Boetius autem sumit rōnale communiter pro intellectuāli, quod dici- mus continere Deo, & angelis, & hominibus.

AD XI. Dicendum, quod natura in definitione personae non accipitur prout est principium mo- tus, sicut definitur a Phil. in 2. Phys. sed sicut defini- tur a Boetio in lib. de duab. naturis, quod natura est vnum quodque informans specifica dīa. Et q dīa complet definitionem, & determinat defini- tum ad speciem, ideo nomen naturae magis com- petit in definitione personae, quae specialiter in- quibsdam substantijs inuenitur, quam nomen essen- tiae, quod est communissimum.

AD XII. Dicendum, quod indiuiduum in defini- tione personae sumitur pro eo, quod non pōtēat de pluribus. Et secundum hoc essentia diuina non est indiuidua substantia secundum praedicationē, cum praedicetur de plurib. personis licet sit indiui- dua secundum rem: Richardus tamen de S. Victo- re corrigens definitionem Boetij, secundū quod persona in diuinis accipitur, dixit quod persona est diuinae naturae incommunicabilis existentia, vt per hoc quod dicitur incommunicabilis, essentia diuina, persona non esse ostenderetur.

AD XIII. Dicendū, quod cum substantia indiui- dua sit quoddā completum p se existens, humana natura in Christo, cum sit assumpta in personā di- uinā, non pōtē dici substantia indiuidua, q est hypo- stasis, sicut nec manus, nec pes, nec aliquid eorum, quae non subsistunt per se ab alijs separata. Et pro- pter hoc non sequitur quod sit persona.

AD XIV. Dicendum, q anima separata est pars rationalis naturae, s. humanae, & non tota natura rationalis hominis, & ideo non est persona.

ARTICVLVS III.

Vtrum in Deo possit esse persona.

TERTIO quaeritur vtrū in Deo possit esse p- sona. Et vī quod non. Sicut enim dicit Boetius in lib. de duab. naturis, nomen personae sumitur a personando, quia homines laruati personae dicebā- tur, quia in comedijs vel tragedijs aliquid persona- bant: sed esse laruatum non competit Deo, nisi for- te metaphorice, ergo nomen personae non potest dici de Deo, nisi forte metaphorice.

¶ 1. Praet. Sicut dicit Damasc. de nullo eorum quae di- cuntur de Deo possumus scire quid est, prout ei conueniunt: sed de persona scimus quid est per definitionem praemissam. ergo persona non cōpe- tit Deo ad minus scdm definitionem praedictam.

¶ 2. Praet. Deus non est in aliquo genere: cum n. sit infinitus, sub nullius generis terminis comprehen- di potest, persona autē significat aliquid quod est in genere substantiae, ergo psona Deo non conuenit.

¶ 3. Praet. In Deo nulla est compositio: sed persona significat aliquid compositū. Singulare. n. huma- nae naturae, quod est psona, est maxime cōpositio- nis, partes etiam definitionis personae demonstrat personā esse cōpositā. Nō est ergo in Deo psona.

Quaest. dīc. Thomae. L. 2. ¶ 5. Praet.

D. 147. Loco citato in arg. 1.

Boetius in 2. pag. a pri- cipio libri.

Lib. 4. de tri. c. 18. & 23.

In 3. pag. a prim. lib.

Lib. 1. c. 1. 2. & 4.

Ar. praeced. Ar. praeced.